

e pa tudi, da razpor še ni nobenemu koristil. Zaradi razporov je propalo srbsko in bolgarsko carstvo in Jugoslovani so prišli pod turško jigo. Razpori mej vzhodnimi Slovani so omogočili mongolskim četam, da so pokorile vso sedanjo Rusijo, zaradi razporov je propala velika moravska država in pozneje češko in pa poljsko kraljestvo. Tako žalostne skušnje bi pač že morale izmodrovati Slovence. Mej velikimi narodi, ki so že politično in kulturno utrjeni, politični razpori niso tako škodljivi. Zaradi tega pa noben domoljub ne more trditi, da je pri nas že opravičen razpor, ako so opravičeni mej Nemci in Francozi. Pri narodu, ki se še bori za svoj obstanek in za svoje narodne pravice, bi razporu ne smelo biti mesta bodi še pod tako lepo pretvezo. Posebno nasproti tujstvu bi morali biti vedno jedini.

Znano je, da so avstrijski Poljaki veliko dosegli. In zakaj to? Ker so vedno kazali jedinstvo. Tudi mej Poljaki je več strank, so konservativci in liberalci, ali kadar pa gre za občno blaginjo poljskega naroda, je pa vsak v prvi vrsti Poljak, in vsi so lepo složni. Vsaka stranka se je še opekla, ako je računala na neslogo Poljakov.

Tako bi moralo tudi biti vedno pri nas, to v tem večji meri, kolikor manjši narod smo mi. Kadar gre za naše narodne pravice, ne sme biti razločka mej slovenskimi konservativci in naprednjaki, temveč vsi bodimo Slovenci in branimo naš star naroden program. Pred vsem pa ne iščimo le vedno tega, kar nas razdružuje, temveč le to, kar nas veže, kar je mej nami skupnega. Ne podtikajmo drug drugemu vedno le slabih namenov.

Mi vemo, da se bodo v nekem taboru posmehovali, ko smo mi vedno za spravo, ali to nas ne straši, tudi 1873. leta, ko je bila najhujša borba mej Slovenci, bi se bili posmehovali, ko bi bil kdo spravo priporočal. Ali prišli so hudi časi in na obeh straneh je zmagalo prepričanje, da le sloga pelje do zmage. Tudi sedaj se štvori za nas Slovence in avstrijske Slované sploh neugodno razvijajo in morda ne bo dolgo, ko bodo dogodeki nas prisilili, da bodemo iskali sloge. Želeti je, da bi poprej spoznali potrebo sloge, predno bodemo od nesloge imeli preveliko škodo v narodnem pa tudi v verskem oziru.

Nesloga mej Slovani, naj se tudi dela v imenu pristnega katoličanstva, je pa v svojih posledicah vendar le v korist nemškemu liberalcem in židovstvu. O tem nas tudi uče najnovejši dogodki.

V pravoslavni cerkvi imajo lepo navado, da se poljubljajo v cerkvi o Veliki noči, ko se zasliši iz duhovnikovih ust veselo oznanilo: Hristos voskres! Kristus je vstal! To je tedaj nekako dan sprave. Zato so se zdeli pa tudi nam velikonočni prazniki lepa priložnost, da opominjamo slovenske stranke, da se naj v duhu poljubijo in podajo roke v složno delovanje in tako pripomorejo, da poprej pride za naš narod zmage dan.

Politični pregled.

Deželni zbori. — Štajarski in češki deželni zbor sta sklicana na 6, deželni zbor tirolski na 12, deželni zbori kranjski, goriški, dolenski in gorenje-avstrijski, bukovinski in predarlški na 20. in gališki na 24. dan aprila. Deželni zbori solnograški, dalmatinski, tržaški, isterski, moravski, šleški in koroški se pa letošnjo pomlad menda ne snidejo. Džalni glavarji dotičnih dežel so menda vladi naznanili, da ni nobene potrebe za dželnozborsko zborovanje. V Trstu so pa baš sedaj razpisane nove volitve. Češkemu deželnemu zboru se je določila menda zaradi tega najdaljša doba za zborovanje, da bode imel čas za nadaljevanje češkonemške sprave. V štajarskem deželnem zboru bode pa letos na dnevnem redu jezikovno vprašanje pri deželnih uradih.

Shod deželnih maršalov in glavarjev, ki je bil na Dunaji, je sklenil obrniti se do vlade, da dá deželnim zborom vsako leto dosti časa za zborovanje. Skličejo naj se deželni zbori v decembru in potem zborujejo še v januarju in februarju. Ker pa v nekaterih deželah zimski čas ni ugoden za zborovanje, naj se pa tudi pomladi po sklepu državnega zbora odloči nekaj časa deželnim zborom. Tedaj naj zborujejo deželni zbori tistih dežel, ki se ne skličejo v decembru. Deželni odbori bodo pri prvem zborovanju vprašali deželne zbore, kdaj da žele zborovati, potem pa bodo se pogodili z vlado. Potrebno je, da se določi kak gotov čas za zborovanje deželnih zborov, da deželni odbori potem lahko pravočasno pripravijo potrebno gradivo.

Dr. Adolf Fischhof. — V Emmersdorfu pri Celovci je umrl jeden najpoštenejših nemških politikov dr. Adolf Fischhof. Mož je pripadal k onim že precej redkim politikom, ki so že 1848. leta se udeleževali političnega delovanja. On je nekak glavni voditelj tedanjega svobodnostnega gibanja. Idejam, katere je tedaj gojil, ostal je zvest do smrti. Ker je hotel svobodo za vse, ne le samo za Nemce in žide, so ga nemški liberalci pozneje nekako prezirali. Voliti ga niso hoteli v noben parlament. Leta 1878. je njegovo ime se nekaj bolj imenovalo. Tedaj so se v Emmersdorfu dr. Fischhof, dr. Rieger in glavni vrednik „Neue Freie Presse“ Etienne posvetovali, kako bi se dala poravnati narodna nasprotja v Avstriji. K tem posvetovanjem bil je povabljen tudi dr. Herbst, ki pa ni prišel, kar je tudi krivo, da ta posvetovanja niso imela praktičnega vspeha. Pri tem posvetovanju so se tudi popolnoma sporazumeli. Sklenili so delati na to, da se vpelje popolna narodna enakopravnost in razširi avtonomija dežel. Ta program ni obsegal nič pretiranega. Etienne je povabil Herbst, da naj k njemu pristopi, pa ni hotel. Menda se je bal drugih liberalnih politikov. Etienne je pa vzlic temu ostal zvest temu dogovoru do smrti. Njegov list je potem do njegove smrti 1879. leta delal za narodno spravo. Potem se je vse zopet na slabše obrnilo. Leta 1882. je dr. Fischhof poskusil zopet v zvezi z baronom Walterskirchenom osnovati liberalno ljudsko stranko, ki bi bila delala za narodno spravo. Toda nemški liberalci so s svojim uporom vso stvar spridili. Mož je tako šel v grob, ne da bi bil dočkal, da bi v Avstriji zavladala enakopravnost in prava svoboda, po kateri je toliko hrepenel.

Srbija. — Pri volitvah v skupščino oddanih je bilo 130.556 radikalnih, 91.340 liberalnih in 14.793 naprednih glasov. Te številke kažejo, da je večina srbskega prebivalstva na strani radikalcev. — O tem, bodo li radikalci vstopili v skupščino, še ni gotovega poročila.

Nemčija. — Drugo branje vojaške predloge ne pride v državnem zboru pred 1. majem na vrsto. — Cesar in cesarica prideta v Rim h kraljevi srebrni poroki dne 20. aprila in se vrneti nazaj v Berlin dne 1. maja. — Pri razpravi državnega proračuna bila je huda debata. Znani antisemit

Ahlwardt je strogo prijemal vlado, ker se je dala od tovarnarja Löwe-ja podkupiti in je nakupila od tega slabih pušk. — Kakor znano, bil je Ahlwardt zaradi te svoje trditve svoje dni obsojen v ječo, a potem voljen v državni zbor, ker se je ljudstvo prepričalo o resničnosti njegove trditve. Te dni je Ahlwardt to svojo trditev utemeljeval v državnem zboru. Ugovarjalo in psovalo se ga je mnogo, a trditev njegovih ni mogel nobeden popolnoma ovreči. — Krojač Dowe iz Wiesbadena iznašel je neko maso, s katero je treba le prevleči obleko in nobena krogla je ne prodere. Poskusi so se jako dobro obnesli. Neki konzorcij kupil je za velike denarje to iznajdbo od Doweja. — Te dni se čita po novinah, da je cesar poklical Doweja k avdijenci.

Italija. — Avstrijskega cesarja zastopal bo pri srebrni poroki kraljevske dvojice nadvojvoda Rainer. — Prav ednake preiskave kakor pri panamski aferi na Francoskem vršile se bodo tudi v Italiji glede znanih bančnih škandalov. Ker je prizadetih pri teh škandalih celo število politikov, predlagalo se je v zbornici, da je sestaviti posebno komisijo, ki bi pregledala vse dotične listine. Ministerski predsednik Giolitti se je temu močno ustavljal, pa je naposled propal, kajti zbornica volila je komisijo 7 članov. — Ko se je v soboto popoldne kralj Umberto peljal k neki slavnosti, vrgel je slabo oblečen človek na kraljev voz s prstjo napolnjen zavitek. Napadnika so prijeli takoj, ga odvedli na policijo in ondi preiskali. Preiskava je dognala, da je napadovalec blazen človek, ki je bil zadnji čas v Ameriki v novojoški blaznici.

Francija. — Minoli teden končala je pred porotnim sodiščem pariškim kazenska obravnava vršivša se zaradi panamske afere zoper panamska upravitelja Lesseps in Fontane in zoper več bivših ministrov, oziroma poslancev. Obsojeni so bili le trije in sicer Lesseps na jedno leto, bivši minister Baihaut na pet let in povrnitev zneska 750.000 frankov in bankir Blondin na dve leti zopora in povrnitev svote 375.000 gld. — Vladini nasprotniki niso bili zadovoljni z rabsodbo, češ, da je vlada vplivala na oporotnike in da je obsodba sploh premilostna, ker nekateri preščenci so krivi in bi zaslužili kaznen. Boulanzist Millevoye interpeliral je vsled tega vlado, pod kakšnim vplivom so porotniki oprostili nekatere zatožene in zakaj so bili Floquet, Freycinet in Clemenceau zaslišani samo kot priče, dočim bi jih bilo tožiti radi podkupnosti. Tudi je očital interpelant Ribotu, da je za tajne fonde jemal denar od nekega bankirja. Radikalec Hubbard je predlagal razpust zbornice. Pravosodni minister Bourgeois je odgovarjal takoj interpelaciji in pojasnjeval vso stvar. Zbornica je odobrila vladno pojasnilo in zavrgla Hubbardov predlog. — Presednikom senata voljen je mesto umrlega Ferryja Challemel-Lacour in ne Constans, kakor se je od začetka pričakovalo.

Obrtnija.

Barvanje kisa.

Marsikteri kupovalci žele imeti rumen ali pa rudeč kis (jesih) in izdelovatelj mora torej kis barvati. Da se kis rumeno pobarva, se razseka 2—5 kilogramov belega pesnega sladkorja v kose in se dene v železen kotel ali železen lonec, ne da bi se pridejalo kaj vode. Kotel ali lonec se dene na ogenj. Tajajoča se snov se vedno meša s kako stvarjo, dokler ne dobi temnorujave barve.

Če se topeči se sladkor ni vedno mešal, ali je ogenj bil prehud, tako da je snov dobila črnorujavo barvo, potem naj se nikar ne rabi, ker sicer kis dobi neprijeten okus.

Mej omenjenim delom se pa mora 9 litrov dobrega vinskega kisa zavreti, potem pa precediti skozi čist platnen robec in na to se prideva stopljen sladkor. Ker pa tekočina rada brizga, se naj roke dobro s kako stvarjo ovijejo. Pri tem se pa sladkor večkrat prehitro strdi, zato se pa znova dene na ogenj in sicer tako dolgo, da zavre. Na ta način se kis tesno spoji s sladkorjem. Dobila se je lepa rumena tekočina, katero se hrani v dobro zamašenih steklenicah. S kozarcem te tekočine lahko pobarvamo 140 litrov kisa.

Če hočeš kis rudeče barvati, zmečkaj suhih borovnic in nanje nalij osmero težo dobrega vinskega kisa. To pusti mirno stati nekaj dnij v kakem gorkem kraju. Včasih jo malo premešaj. Naposled pa to tekočino precedi skozi platnen robec. K temu, kar je ostalo na robci prilij še nekaj kisa in dobro z rokami zmečkaj. Tekočino, katero si dobil, spravi v dobro zamašenih steklenicah. Jeden kilogram suhih borovnic je zadosti, da se pobarva 130 litrov kisa.

Kmetijstvo.

Napake mleka.

Razne bolezni pa tudi piča in drugi vplivi močno vplivajo na mleko. Včasih se prigodi, da mleko celo ni vžitno, ali je vsaj zdravju jako škodljivo. Nekateri taci mlečnih napak hočemo tukaj navesti. Navadno je pa v taci slučajih dobro vprašati živinozdravnika za svet.

Modro mleko pa ima tri uzroke. Če prihaja od kake bolezni, se pokaže modra barva takoj po molži in tako mleko je nezdravo. Če pa modro mleko prihaja od krme, je pa enakomerno modrikasto in zdravju ni škodljivo. Včasih se pa še le v 24 urah pokažejo modre pege na smetani, ki je vedno bolj širijo. Tako mleko je našlo bolezen od drugega spridenega mleka in se ne sme vživati, pa tudi ne podelavati v sir. Te modre pege so nalezljive in se preneso na drugo mleko. Kriva je pogosto nesnažnost posod ali orodja. Da to zlo odpravimo, moramo vse orodje dobro z vrelo vodo prepariti in namazati s klorovim apnom, ki se je namešalo z vodo. Razni prostori sirarije naj se hkratu požvepljajo. To se zgodi tako, da se dene žveplo v skledo in zažge, ko so se poprej vrata in okna zaprla. To se ponavlja nekaj dnij.

Če ima krava zlatenico, ima rumenkasto mleko. Prigodi se pa tudi, da se pokažejo rumene lise na smetani, kakor modre. V tem slučaju naj se ravno tako ravna, kakor smo že povedali, če se pokažejo modre pege.

Ravno tako se tudi ravna, če se pokažeje rudeče pege na smetani. Rudečemu mleku je pa vendar večkrat kriva tudi krma. V poslednjem slučaju se rudeče mleko zgubi, ko krave dobe drugo krmo.

Večkrat je mleko slezasto. Temu je pa krivo več vzrokov, kakor nesnažnost, bolezni, slaba mlečna shramba,